

Stjerna proti Finsku, rozsudek ze dne 25. 11. 1994

Stěžovatel: Stjerna

Žalovaný stát: Finsko

Číslo stížnosti: 18131/91

Datum: 25.11.1994

Článek Úmluvy: čl. 41
čl. 8

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: diskriminace, právo na respektování soukromého života

Významnost: 1

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

25. listopadu 1994

VĚC STJERNA

(Rozsudek ve věci Stjerna versus Finsko)

Evropský soud pro lidská práva, zasedající v souladu se článkem 43 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a příslušných ustanovení Jednacího řádu, jako Senát, který tvořili následující soudci: R. Ryssdal, předseda, F. Matscher, L. - E. Pettiti, B. Walsh, C. Russo, I. Foighel, R. Pekkanen, J. M. Morenilia, L. Wildhaber, a dále H. Petzold, úřadující tajemník Soudu, po neveřejné poradě, která se konala dne 21. června a 24. října 1994, vynáší následující rozsudek, který byl přijat posledně uvedeného dne:

POSTUP

1. Případ byl Soudu předán Evropskou komisí pro lidská práva (dále jen „Komise“) dne 9. září 1993, a to v rámci tříměsíční lhůty stanovené ve článku 32 odst. 1 a článku 47 Úmluvy. Tomu předcházelo podání stížnosti (č. 18131/91) proti Finské republice. předložené Komisi podle článku 25 finským občanem, panem Stjernou, dne 11. března 1991. Žádost Komise se opírala o články 44 a 48 a o prohlášení, kterým Finsko uznalo obligatorní pravomoc Soudu (článek 46). Předmětem žádosti bylo získání rozhodnutí, zda skutkový děj případu zakládá porušení závazků žalovaného státu podle Článku 8 a 14 Úmluvy.
2. V odpovědi na dotaz učiněný podle ust. 33 § 3 (d) Jednacího řádu žadatel uvedl, že si přeje se zúčastnit řízení, a ustanovil právníka, který jej bude zastupovat (ust. 30).
3. Do ustaveného Senátu byl z moci úřední jmenován pan R. Pekkanen, zvolený soudce finské národnosti (článek 43 Úmluvy), a pan R. Ryssdal, předseda Soudu (ust. 21 § 3 /b/). Dne 24. září

1993 předseda Soudu za přítomnosti tajemníka Soudu vylosoval jména ostatních sedmi členů, a to pana F. Matschera, L. - E. Pettitiho, N. Valticose, B. Walshe, I. Foighela, J. M. Morenilly a L. Wildhabera (články 43 in Fine Úmluvy a ust. 21 § 4). Následně pan C. Russo, náhradní soudce, nastoupil namísto pana N. Valticose, který se nemohl zúčastnit dalšího projednávání případu (ust. 22 § I a 24 § 1).

4. Jako předseda Senátu (ust. 21 § 5) pan Ryssdal prostřednictvím tajemníka Soudu konzultoval se zástupcem vlády Finska (dále jen „Vláda“), právníkem žadatele a delegátem Komise postup řízení (ust. 37 § 1 a 38). V souladu s následně vydaným nařízením obdržel tajemník Soudu dne 14. března 1994 zápisy žadatele a Vlády. V dopise ze dne 7. dubna 1994 tajemník Komise oznámil, že si delegát nepřeje odpovědět písemně.
5. Den 25. března 1994 předseda Soudu připustil požadavek žadatele nezveřejňovat jeho křestní jméno.
6. Od 4. do 9. května 1994 Komise předložila různé dokumenty, které si vyžádal tajemník Soudu na základě pokynů předsedy Soudu.
7. V souladu s rozhodnutím předsedy Senátu se jednání konalo veřejně dne 25. května 1994 v Paláci lidských práv ve Strasbourgu. Soud předtím vykonal přípravné řízení. K Soudu se dostavili:

(a) za Vládu

pan T. Grönberg, velvyslanec, ředitel pro právní záležitosti, Ministerstvo zahraničních věcí, zástupce vlády; pan A. Kosonen, právní poradce, Ministerstvo zahraničních věcí, druhý zástupce vlády; pan Y. Mäkelä, právní poradce, Ministerstvo spravedlnosti, poradce;

(b) za Komisi

pan H. Danelius, delegát;

(c) za žadatele

pan M. Fredman, asianajaja, advokát, právní zástupce;

Soud vyslechl úvodní přednesy pana Grönberga, pana Daneliuse a pana Fredmana, jakož i odpověď na otázku položenou jedním z jeho členů.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Zvláštní okolnosti případu
2. Pan Stejrna je finským občanem a žije v Helsinkách.
3. Dne 28. března 1989 požádal pan Stjerna krajský národní výbor (lääninhallitus, länsstyrelsen) v Uusimaa o povolení ke změně svého příjmení Stjerna (vyslovováno „Šerna“) na „Tawaststjerna“. Tvrdil, že jeho předkové navrhované příjmení používali a že ostatní členové rodiny Stjerna též pocítují jako nespravedlivé, že nesou pouze polovinu z původního příjmení. Užívání tohoto příjmení navíc přinášelo praktické obtíže, protože mělo starou švédskou podobu, nebylo příliš známé a obtížně se vyslovovalo. Znamenalo to, že bylo často chybně hláskováno (jako „Stjärna“, „Säärna“, „Saarna“, „Seerna“, „Sierna“, „Tierna“ a „Stjerba“).
4. Ve svém stanovisku ze dne 19. dubna 1989, předloženém krajskému národnímu výboru, se poradní výbor ve věcech jmen (nimilautakunta, nämnden för namnändan) proti této změně postavil. Nebylo prokázáno, že by navrhované příjmení bylo užíváno jeho předky, protože se předek, o něhož se jednalo, pan Fredrik Stjerna, narodil jako nemanželské dítě. Zmínění předkové byli příliš vzdáleni na to, aby splnili předpoklady článku 10 odst. 2 zákona o příjmeních z roku 1985 (sukunimilaki 694/85, släktnamnslagen 694/85, viz níže uvedený bod

17).

5. Během výměny názorů s poradním výborem ve věcech jmen žadatel dne 14. června 1989 uvedl, že jeho příjmení vedlo ve finštině ke vzniku hanlivé přezdívky „kirnu“, odvozené od švédského slova „kärna“ („máselnice“). Navíc nemůže být podle jeho názoru vzdálenost zmíněných předků důvodem pro zamítnutí povolení ke změně příjmení. S odkazem na genealogickou zprávu zpochybnil tvrzení, že pan Magnus Fredrik Tavaststjerna nebyl otcem pana Fredrika Stjerny.
6. Dne 25. října 1989 poradní výbor ve věcech jmen doporučil, aby byl žadatelův požadavek zamítnut; shledal navrhované příjmení nevhodným. Ačkoliv pan Stjerna uvedl na podporu své žádosti výmluvný argument - obskurní povahu svého příjmení - a je potomkem osoby jménem Tavaststjerna, jeho předek, který zemřel v roce 1773, je příliš vzdálen a navržené příjmení by se stalo zdrojem nepříjemností, podobně jako jeho současné příjmení.
7. Dne 21. listopadu 1989 žadatel sdělil poradnímu výboru ve věcech jmen, že došlo ke zpoždění jeho pošty v důsledku toho, že bylo jeho příjmení chybně hláskováno. V souladu s hláskováním, navrženým jedním z jeho členů, požádal o změnu svého příjmení na „Tavaststjerna“ (narozdíl od „Tawaststjerna“).
8. Dne 12. února 1990 na základě článku 10 odst. 2 zákona o příjmeních krajský národní výbor zamítl žadatelovu žádost o povolení ke změně jeho příjmení. Nebyl uspokojen tím, že navržené příjmení používali jeho předkové tak, že se stalo „vžitým“, protože první předek, který nesl jeho současné příjmení, se narodil jako nemanželské dítě. Jelikož bylo navrhované příjmení používáno jeho předky, kteří jsou velmi vzdáleni, nebylo by vhodné jeho příjmení změnit na jejich příjmení.
9. Žadatel se proti rozhodnutí krajského národního výboru odvolal k nejvyššímu správnímu soudu (korkein hallinto-oikeus, hogsta forvaltningsdomstolen), který ve svém rozsudku ze dne 14. listopadu 1990 potvrdil rozhodnutí výboru poměrem čtyř hlasů ku jednomu. Měl za to, že z písemných důkazů vyšlo najevo, že předek žadatele, pan Fredrik Stjerna, se narodil v roce 1764 a byl nelegitimním synem pana Magnuse Fredrika Tavaststjerny. Pouze z tohoto důvodu nelze považovat navržené jméno za jméno, které bylo u předků žadatele vžité, jak to vyžaduje článek 10 odst. 2 zákona o příjmeních.

V tomto světle a ve světle odůvodnění ze strany výboru pro zrněnu jeho rozhodnutí neexistoval důvod. Podle názoru menšiny bylo příjmení Tavaststjerna u žadatelových předků příjmením „vžitým“. Skutečnost, že se Fredrik Stjerna, první z jeho předků, který se jmenoval Stjerna, narodil mimo manželství, nebyla relevantní. Vzhledem k nepříjemnostem, které způsobuje současné příjmení, by mělo být rozhodnutí krajského národního výboru zrušeno a případ vrácen.

16. Podle Vlády uvádí průvodce finskými příjmeními z roku 1984 asi 7.000 příjmení, která se přestala používat, a navíc asi 2.000 příjmení, založených na běžných finských podstatných jménech a místopisných názvech.

27 Pokud by krajský národní výbor, nebo v případě odvolání nejvyšší správní soud, zrněnu příjmení povolily, musely by o novém příjmení informovat středisko (článek 8 odst. 1 vyhlášky o jménech z roku 1991 [nimiasetus 254/91, namnforordning 254/91]). Orgán, který vydal povolení ke změně příjmení, musel být v rejstříku uveden (článek 7 odst. 4 vyhlášky z roku 1970).

28. Od 1. listopadu 1993 zákon z roku 1970 a vyhlášku z roku 1970 nahradil zákon o údajích o obyvatelstvu z roku 1993 (väestötietolaki 507/1993, befolkningsdatalag 507/1993) a vyhláška o údajích o obyvatelstvu z roku 1993 (väestötietoasetus 886/1993, befolkningsdataforordning 886/1993).

29. Srovnávací právo

30. Podle legislativy o jménech platné ve dvanácti členských státech Mezinárodní komise o občanskoprávním statutu, jež jsou všechny členy Rady Evropy, má osoba možnost změnit své

jméno za určitých podmínek. V Belgii, Portugalsku a Turecku se lze na podporu žádosti o změnu jména dovolat jakéhokoliv důvodu. Ve Francii, Německu, Lucembursku a Švýcarsku musí jít o přesvědčivé důvody. V některých zemích se vyžadují zvláštní důvody: například to, že současné jméno způsobuje problémy s výslovností a hláskováním (Rakousko), nebo právní nebo sociální těžkosti (Rakousko a Řecko), nebo je v rozporu se slušností (Nizozemí a Španělsko), nebo je směšné (Rakousko, Itálie a Nizozemí), nebo je jinak v rozporu s důstojností dotčené osoby (Španělsko) (viz Guide pratique international de l'état civil, Paříž, Mezinárodní komise). Změny jména se zapisují do rejstříků obyvatelstva na žádost osoby, která má o to zájem (Belgie a Francie), nebo z moci úřední (Francie), nebo se tak stane automaticky (ostatních deset členů Mezinárodní komise).

31. Podle anglického práva má osoba nárok přijmout příjmení dle svého vlastního výběru a používat toto příjmení bez omezení a formalit, vyjma v souvislosti s praxí některých profesí (Halsbury's Laws of England, 4. vydání, svazek 35. odstavce 1173-1 176). Nové příjmení je platné pro účely právní identifikace, může být používáno ve veřejných dokumentech a zapisuje se na volební listinu (rozsudek Cossey versus Spojené království ze dne 27. září 1990, série A č. 184, strana 9, § 16). Spojené království nezná osvědčení o občanskoprávním statutu ani jiné rovnocenné dokumenty o aktuální identitě (tamtéž, § 17). Téměř úplná absence formalit, které upravovaly změny jmen v anglickém právu, vyústila v celou řadu změn (Margaret Killerby, Précisions sur le droit anglais du nom, strany 183-184 v La nouvelle loi sur le nom, Paříž, 1988).

JEDNÁNÍ PŘED KOMISÍ

31. Ve své žádosti ze dne 11. března 1991 (č. 18131/91) ke Komisi si pan Stjerna stěžoval, že zamítnutí jeho žádosti o změnu příjmení ze strany finských úřadů bylo porušeno jeho právo na respektování soukromého života podle článku 8 Úmluvy. Taktéž se opíral o článek 14 (zákaz diskriminace).
32. Dne 29. června 1992 prohlásila Komise stížnost za přípustnou. Ve své zprávě ze dne 8. července 1993 (článek 31) vyjádřila stanovisko, že nedošlo ani k porušení článku 8 (poměrem dvanácti hlasů ku devíti), ani článku 14 ve spojení s článkem 8 (jednomyslně). Úplné znění tohoto stanoviska, jakož i oddělených stanovisek, obsažených ve zprávě, je uvedeno v příloze k tomuto rozsudku.

KONEČNÉ NÁVRHY VLÁDY PŘEDLOŽENÉ SOUDU

33. Při jednání dne 25. května 1994 Vláda vyzvala Soud, aby rozhodl, jak se tvrdí v jejích zápisech, že v tomto případě nedošlo k žádnému porušení Úmluvy. Žadatel potvrdil podání, uváděná ve svých stanoviscích, v tom směru, že skutková zjištění jeho případu zakládají porušení článku 8 samostatně a ve spojení se článkem 14. Taktéž znovu zopakoval svůj nárok na zadostiučinění podle článku 50.

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 8 Úmluvy
2. Žadatel tvrdil, že zamítnutí změny jeho příjmení na Tavaststjerna ze strany finských úřadů představuje porušení článku 8 Úmluvy, který zní: „1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, svého obydlí a korespondence. 2. Státní orgán nesmí do výkonu tohoto práva zasahovat, kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a kdy je to v demokratické společnosti nebytné v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“
3. Vláda a Komise zastávaly opačný názor.

4. Rozsah otázek před Soudem
5. Ve své stížnosti, kterou Komise prohlásila za přípustnou, žadatel tvrdil, že napadené zamítnutí zakládalo porušení článku 8 pod titulem „soukromý život“, a to z toho důvodu, že jeho současné příjmení vedlo k praktickým těžkostem a vzniku hanlivé přezdívky, a z důvodu své vazby na rodinu Tavaststjerna. Před Soudem dále přednesl, že si přál své příjmení změnit, aby se vyhnul bývalému kolegovi, který ho zastrašoval a obtěžoval. Tento argument však nebyl před Komisí vznesen a je v každém případě neodůvodněný. Soud tedy omezí své zkoumání na skutečnosti v jeho stížnosti tak, jak byla tato stížnost Komisí prohlášena za přípustnou (viz např. rozsudek Olson versus Švédsko [č. 2] ze dne 27. listopadu 1992, série A č. 250, strany 35-36, § 75).
6. Uplatnění článku 8
7. Soud poznamenává, že článek 8 neobsahuje žádný zvláštní odkaz na jména. Bez ohledu na to se však jméno osoby dotýká jejího soukromého a rodinného života, jelikož představuje způsob její osobní identifikace a její vazbu na rodinu (rozsudek Burgharlz versus Švýcarsko ze dne 22. února 1994, série A č. 280-B, str. 28. § 24, viz též Výběr z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva č. 11., str. 36 a násl., ORAC Praha, 1995). Skutečnost, že může na regulaci používání jmen existovat veřejný zájem, nepostačuje k tomu, aby vyloučila problém jména určité osoby z rámce soukromého a rodinného života, který byl do jisté míry vykládán i včetně práva určit si vztahy s jinými (tamtéž). Předmět žaloby tedy spadá do rámce článku 8.
8. Soulad s článkem 8
9. Zamítnutí povolení k přijetí určitého nového příjmení ze strany finských úřadů nemůže být podle názoru Soudu nutně považováno za zásah do výkonu žadatelova práva na respektování jeho soukromého života, jako by byla například jemu uložená povinnost změnit si příjmení. Avšak tak, jak již Soud rozhodl v řadě případů, ačkoliv zásadním předmětem článku 8 je ochrana jednotlivce proti svémocným zásahům ze strany státních orgánů do výkonu jeho chráněného práva, může kromě toho existovat i pozitivní povinnost, tkvící ve skutečném „respektování“ soukromého života. Hranice mezi pozitivními a negativními povinnostmi státu podle článku 8 nedovolují samy o sobě upřesnění definice. Uplatnitelné zásady jsou však podobné. V obou souvislostech je nutné přihlédnout k soupeřícím zájmům jednotlivce a společnosti jako celku (viz například rozsudek Keegan versus Irsko ze dne 26. května 1994, série A č. 290, str. 19, § 49).
10. Přes vzrůstající používání osobních identifikačních čísel ve Finsku i v ostatních smluvních státech si jména při identifikaci osob zachovávají klíčovou úlohu. Jelikož z tohoto důvodu Soud uznává, že mohou existovat skutečné důvody podněcující jednotlivce k tomu, aby si chtěl své jméno změnit. Soud akceptuje, že právní omezení lakové možnosti mohou být ve veřejném zájmu ospravedlnitelná; např. za účelem zajištění řádné registrace obyvatelstva nebo zajištění prostředků osobní identifikace a vazby nositelů daných jmen na rodinu. V této souvislosti se poznamenává, že v řadě smluvních států musí být žádost o změnu jména určité osoby podložena přesvědčivými nebo zvláštními důvody, zatímco v jiných státech mohou být uvedeny jakékoliv důvody (viz výše uvedený bod 29) a v jednom státě v zásadě neexistují omezení žádná (viz výše uvedený bod 30). Mezi národními systémy zemí Úmluvy existuje úzká společná oblast, týkající se podmínek, za kterých může právně dojít ke změně jména. Soud dovozuje, že ve zvláštní oblasti, která je předmětem úvah, smluvní strany používají širokou škálu uvážení. Úkolem Soudu není, aby sám zastupoval příslušné finské orgány při určování nejvhodnějšího přístupu pro regulaci změn příjmení ve Finsku, avšak spíše aby v souladu s Úmluvou přezkoumal rozhodnutí, která tyto orgány přijaly při výkonu své pravomoci uvážení (viz např. rozsudek Hokkanen versus Finsko ze dne 23. září 1994, série A č. 299-A, § 55; a mutatis mutandis rozsudek Handyside versus Spojené království ze dne 7. prosince 1976, série A č. 24, str. 23, §49).
11. Před Soudem žadatel tvrdil, že mu používání jeho současného příjmení způsobuje nepříjemnosti. Je to staré a neobvyklé švédské příjmení a švédsky mluvící osoby ve Finsku v

každém případě tvoří pouze asi šest procent obyvatelstva a žijí zejména v přímořských oblastech. Ačkoliv švédská příjmení nejsou ve Finsku neobvyklá, hláskování a výslovnost jeho příjmení, začínajícího spojením tří souhlásek - „.stj“ - byly pro finské osoby nemluvící švédsky zvláště obtížné. Jeho pošta se opožďovala v důsledku chybného hláskování jeho příjmení a toto vedlo ke vzniku hanlivé přezdívky: „kirnu“ ve finštině, odvozené od švédského slova „kárná“ (v češtině „másebnice“). Argumentoval tím, že rozhodující váhu je nutné přiznat skutečnosti, že jemu samému byly tyto důvody potíží nepřijemné. Navrhované příjmení, Tavaststjerna, ačkoliv je mnoha způsoby podobné příjmení Stjerna, nepovede ke stejným problémům; je obvyklejší a je známější v oblasti, ve které žije, a nelze je snadno změnit v hanlivou přezdívku. Za druhé, žadatel znovu opakovat své zásadní tvrzení vůči finským úřadům, že si v souladu s finskou tradicí výběru jmen zvolil příjmení, které nosil předek z otcovy strany. Tavaststjerna bylo jediné příjmení, které splňovalo tuto tradici a odlišovalo se od jeho současného příjmení. Síla jeho příbuzenství k rodině Tavaststjerna byla v první řadě otázkou, kterou měl posoudit on sám. Zvláštní význam je tedy nutné přiznat skutečnosti, že doba přibližně jednoho sta šedesáti let mezi úmrtím posledního předka s příjmením Tavaststjerna a jeho vlastním narozením podle jeho názoru nebyla natolik dlouhá, aby setřela pouta, která jej s touto rodinou svazují, a jeho smysl k ní přináležet. Zamítnutí povolení ke změně jeho příjmení na Tavaststjerna ze strany finských úřadů nemělo za cíl ochranu zájmů této společnosti; takové úvahy byly v každém případě irelevantní, jelikož žadatel byl přímým potomkem Tavaststjerna. Rozhodnutí o zamítnutí nemůže být odůvodněno ani z důvodu požadavků na registraci obyvatelstva ve Finsku, jelikož se nyní pro tyto účely používají identifikační čísla. V této souvislosti argumentoval žadatel tím, že zákon z roku 1985 přiznal používaným jménům přílišnou ochranu. Zamítnutí znamená, že byl nucen buď nadále používat své nevyhovující příjmení, nebo přijmout jiné, které by se mu nelíbilo.

12. Vláda a Komise zastávaly názor, že skutečnost, že žadateli bylo zamítnuto povolení změnit své příjmení na Tavaststjerna, nepředstavuje nerespektování jeho práva na soukromý život, a to zejména z toho důvodu, že nepřijemnosti, které v důsledku svého současného příjmení zažíval, nebyly dostatečně vážné a že jeho spojení s požadovaným příjmením Tavaststjerna bylo příliš vzdálené.
13. Pokud se týče nepřijemných situací, na které si žadatel stěžoval, Soud není přesvědčen důkazy, které před ním byly uvedeny, o tom, že údajné obtíže při hláskování a výslovnosti příjmení mohly být velmi časté nebo větší než ty, které dnes zažívá celá řada lidí v Evropě, kde se pohyb osob mezi zeměmi a jazykovými oblastmi stává stále běžnějším. V každém případě podle názoru poradního výboru ve věcech jmen by používání příjmení Tavaststjerna znamenalo praktické problémy podobné těm, které jsou spojeny s příjmením Stjerna (viz výše uvedený bod 12). V této souvislosti má Soud za to, že státní orgány jsou v zásadě povolanejší k posouzení stupně nepřijemností souvisejících s používáním jednoho příjmení spíše než příjmení jiného v rámci jejich společnosti, a v tomto případě nebyly citovány žádné dostatečné důvody, které by odůvodnily, aby Soud dospěl k jinému závěru než finské orgány. Konečně přesto, že žadatelovo současné příjmení mohlo vést ke vzniku hanlivé přezdívky, není to zvláštní rys jeho příjmení, jelikož mnohá příjmení vedou sama o sobě ke komolení. Ve světle předcházejícího Soud neshledal, že by důvody nepřijemností, na které si žadatel stěžoval, byly dostačující, aby vznesly otázku nerespektování soukromého života podle odstavce 1.
14. Co se týče žadatelovy vazby na navrhované příjmení, Soud shledává, že poslední předek, který nesl toto příjmení, zemřel více než dvě stě let před okamžikem, kdy žadatel požádal o nabytí tohoto příjmení. Bez ohledu na žadatelovy vlastní pocity ohledně toho, že je potomkem zmíněného předka, žil tento předek před tak dlouhou dobou, že tomuto vztahu nemůže být pro účely odstavce 1 článku 8 přikládána žádná zvláštní váha.
15. Kromě toho, kdyby byl žadatel ochoten si pro sebe vymyslet nové jméno nebo se identifikovat s již používaným jménem, měl by širokou škálu možností (viz výše uvedený bod 16), jak již zdůraznila Vláda.

16. Vzhledem k těmto okolnostem Soud ve shodě s Komisí a Vládou shledává, že zamítnutí povolení žadateli ke změně jeho příjmení ze Stjerna na Tavaststjerna ze strany finských orgánů nezakládá nerespektování jeho soukromého života ve smyslu článku 8 Úmluvy. Nedošlo tedy k žádnému porušení tohoto článku.
17. Údajné porušení článku 14 Úmluvy ve spojení s článkem 8
18. Žadatel dále tvrdil, že napadené zamítnutí zakládá porušení článku 14 Úmluvy, chápaného ve spojení se článkem 8. Článek 14 stanoví: „Užívání práv a svobod, stanovených v [této] Úmluvě, musí být zajištěno bez diskriminace z jakéhokoliv důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek nebo jiné postavení.“
19. Vláda a Komise nesouhlasily.
20. Vzhledem k závěrům uvedeným výše v bodě 37 Soud rozhodl, že se článek 14 na tento případ vztahuje (viz, kromě jiných rozhodnutí rozsudek Inze versus Rakousko ze dne 28. října 1987, série A č. 126, str. 17, § 36). Pro účely článku 14 je zacházení diskriminující, pokud pro ně neexistuje žádné objektivní a rozumné odůvodnění, to jest, pokud nesleduje legitimní cíl nebo pokud neexistuje rozumná proporcionalita mezi použitými prostředky a cílem, který má být uskutečněn. Smluvní státy při hodnocení, zda a do jaké míry rozdílnosti v jinak podobných situacích odůvodňují rozdílné zacházení podle práva, užívají jistou míru uvážení (tamtéž, str. 18, § 41).
21. Žadatel si stěžoval na skutečnost, že při zamítnutí jeho žádosti o změnu příjmení krajský národní výbor ve svém odůvodnění uvedl, že pan Fredrik Stjerna, první předek, který nesl žadatelovo příjmení, byl nelegitimním synem pana Magnuse Fredrika Tavaststjerna, posledního předka, který nesl navrhované příjmení. Na tuto skutečnost, která byla převzata ze stanoviska poradního výboru ve věcech jmen, se též dovolával nejvyšší správní soud, jak vyplývá ze stanoviska nesouhlasícího soudce, který ji odmítl jako irelevantní. Zamítnutí povolení přijmout příjmení Tavaststjerna se tedy zakládalo na diskriminujících důvodech, neslučitelných se článkem 14, a to na jeho „sociálním původu, ... rodu nebo jiném postavení“.
22. Podle Vlády a Komise bylo žadatelovo tvrzení nepodložené; skutečnost, že byl zmíněný předek nemanželské dítě, nebyla pro napadené rozhodnutí rozhodující.
23. Soud není přesvědčen, že byl žadatel vystaven diskriminujícímu zacházení. Odkazy v příslušných rozhodnutích na tom že jeden z jeho předků byl nemanželské dítě, vysvětlují, proč se Fredrik Stjerna nejmenoval Tavaststjerna, ale nezdá se, že by měly jakýkoliv vztah k napadenému zamítnutí. Neexistuje nic, co by naznačovalo, že by finské úřady dospěly k odlišným rozhodnutím, kdyby tento předek byl „legitimním“ dítětem, které z nějakého jiného důvodu dostalo příjmení Stjerna. Důvodem pro zamítnutí žádosti se zdá být spíše skutečnost, že příjmení Tavaststjerna žadatelova rodina nepoužívala více než dvě stě let a nebylo lze tedy říci, že bylo v rodině „vžitě“, což je podmínkou pro získání příjmení podle článku 10 odst. 2 zákona z roku 1985 (viz výše uvedené body 15 a 17). Netvrdí se, že tento druhý důvod byl diskriminující ve smyslu článku 14 a na základě důkazů o něm Soud nemá žádný důvod, aby rozhodl, že diskriminujícím byl. Shrnutí, odůvodnění předložené Vládou se zdá být objektivní a rozumné. S ohledem na výše uvedené Soud uzavírá, že nedošlo k porušení článku 14, chápaného v souvislosti se článkem 8.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. rozhoduje, že se v tomto případě uplatní článek 8 Úmluvy;
2. rozhoduje, že nedošlo k porušení článku 8 Úmluvy;
3. rozhoduje, že nedošlo k porušení článku 14 Úmluvy, chápaném v souvislosti se článkem 8.

Vyhotoveno v jazyce anglickém a francouzském a vyhlášeno při veřejném jednání v Paláci lidských práv ve Strasbourgu dne 25. listopadu 1994.

Herbert PETZOLD

úřadující tajemník

Rolv RYSSDAL,

předseda